

**Ročná správa o riešení projektu
za rok 2017**

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-15-0456**Dlhodobé a recentné tendencie vývoja pozitívneho práva vo vybraných odvetviach
právneho poriadku**Zodpovedný riešiteľ **doc., JUDr. Jozef Vozár, CSc.**Príjemca **Ústav štátu a práva SAV**Začiatok riešenia projektu **01.07.2016**Koniec riešenia projektu **30.06.2020****ROZBOR RIEŠENIA PROJEKTU (max. 10 strán)**

Uvedte podľa nasledujúcej záväznej osnovy:

- 1. Postup prác pri riešení projektu u príjemcu, ako aj spolupríjemcu podpory APVV vzhľadom na harmonogram riešenia projektu**
- 2. Rozbor výsledkov riešenia vzhľadom na stanovené ciele**
- 3. Zoznam výstupov a prínosov projektu za posledný rok** – uvedte v prílohe – formulár Výstupy a prínosy projektu za rok/obdobie (kópie deklarovaných výstupov sa neprikladajú, je možné uviesť internetové odkazy na uvedené výstupy)
- 4. Upresnenie harmonogramu prác a cieľov na nasledujúci rok**

↓↓

1. Postup prác pri riešení projektu vzhľadom na harmonogram riešenia

Úsilie riešiteľov pri napĺňaní cieľov prvej etapy projektu na odvíjalo v dvoch rovinách.

Väčšina členov riešiteľského kolektívu sa podieľala na príprave rozsiahlej kolektívnej monografie *100 rokov časopisu Právny obzor* vydanéj pri príležitosti stého výročia vydávania časopisu Právny obzor, ktorý vydáva riešiteľská organizácia. Rozsah diela vytvoril priestor pre dôkladné zmapovanie historického vývoja pozitívneho práva v odvetviach protimonopolného práva, práva duševného vlastníctva a v oblasti kodifikácie súkromného práva na území Slovenska v časovom rozpätí od začiatku vydávania časopisu *Právny obzor* (1917) až do súčasnosti optikou právnej doktríny. Pri príležitosti vydania tejto publikácie riešiteľská organizácia zorganizovala medzinárodnú konferenciu.

Dielčie výsledky riešenia podtémy *Vývoj právneho poriadku cez prizmu storočnice časopisu Právny obzor s akcentom na vývoj de lege ferenda* sa premietli aj do monografie *Významní slovenskí právnici - Vladimír Fajnor*. Poznatky získané pri riešení podtémy *Najnovšie zmeny v práve kapitálových obchodných spoločností na podporu rizikového kapitálu na Slovensku* sa stali súčasťou kolektívnej monografie *Akcionárske dohody* vydanej v Českej republike.

Súčasne riešitelia jednotlivých podtém pokračovali v publikovaní čiastkových výsledkov svojho výskumu v časopise Právny obzor, v iných domácich a zahraničných právnych časopisoch a v zborníkoch z konferencií doma aj v zahraničí, z ktorých niektoré riešiteľská organizovala alebo spoluorganizovala.

Na medzinárodnej konferencii *Konflikty záujmov v práve obchodných spoločností*, ktorú riešiteľská organizácia spoluorganizovala, boli diskutované dielče výsledky výskumu v podtème *Najnovšie zmeny v práve kapitálových obchodných spoločností na podporu rizikového kapitálu na Slovensku*, vrátane kritického rozboru najnovších zmien v slovenskom korporátnom práva. Pravidelné medzinárodné sympóziu *Právo–Obchod–Ekonomika*, ktoré riešiteľská organizácia spoluorganizuje, bolo príležitosťou pre prezentáciu čiastkových poznatkov nadobudnutých pri riešení podtémy *Ochrana osobnosti a jej konfrontácia so slobodou prejavu*. Na koncoročnej konferencii *Aktuálne trendy v oblasti práva hospodárskej súťaže* zorganizovanej riešiteľskou organizáciou zazneli príspevky refererujúce o čiastočných výsledkoch riešenia podtém *Ochrana osobnosti a jej konfrontácia so slobodou prejavu*, *Najnovšie zmeny v práve kapitálových obchodných spoločností na podporu rizikového kapitálu na Slovensku*, *Podchytenie prostredia Internetu, javu reklamy a netradičných prípadov právom proti nekalej súťaži* aj podtémy *Hľadanie účinnosti ochrany hospodárskej súťaže*.

Riešiteľský kolektív si je vedomý nenaplnenia počtu niektorých kategórií výstupov naplánovaných na druhý polrok roku 2016 (prvý polrok riešenia projektu) a bude tento výpadok kompenzovať zvýšenou aktivitou v ďalšom priebehu riešenia projektu.

2. Rozbor výsledkov riešenia vzhľadom na stanovené ciele

V oblasti predmetu riešenia podtémy *Ochrana osobnosti a jej konfrontácia so slobodou prejavu* riešitelia identifikovali niektoré stále podnety a niektoré nové podnety pre diskusiu o hľadaní bodu rovnováhy medzi ochranou osobnosti a slobodou prejavu. Nároky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vznášané osobami dotknutými výkonom slobody prejavu ostávajú dominantným a neutíchajúcim zdrojom podnetov pre judikatúru i právnu doktrínu. Riešitelia ale rozšírili predmet svojho záujmu aj na príbuznú problematiku nadobúdania, trvania a zániku vyvrátenej domnienky dobrej povesti právnických osôb a zneužívania práva obchodnými spoločnosťami.

Pri riešení podtémy *Najnovšie zmeny v práve kapitálových obchodných spoločností na podporu rizikového kapitálu na Slovensku* bola systematicky analyzovaná problematika akcionárskych dohôd ako takých, vrátane vedľajších dojednaní k nim (najmä drag-along a shoot-out), ich účelu, ako aj ich interakcií s inými odvetviami právneho poriadku (najmä s korporátnym právom a s protimonopolným právom). Dôležitým prvkom pozornosti bola novelizácia Obchodného zákonníka, ktorou sa s účinnosťou od 1.1.2017 výslovne priznala možnosť uzatvárania dohôd medzi spoločníkmi obchodných spoločností a ktorou sa v právnom poriadku Slovenskej republiky vytvoril nový typ právnických osôb – jednoduchá spoločnosť na akcie. Rozbor novej právnej úpravy poukázal na niektoré jej nedostatky, najmä na úrovni zabezpečovacích mechanizmov proti predvídateľným zneužitiam pri výkone drag-along práv alebo celkovej nepredvídateľnosti a vysokého stupňa neistoty pri výkone shoot-out práva. Analyzované nedostatky uvedeného legislatívneho zásahu vytvárajú materiál pre prechod do druhej fázy riešenia projektu, konkrétne pre formuláciu odporúčaní na optimalizáciu ďalšieho vývoja pozitívneho práva v tejto oblasti.

Riešitelia podtémy *Hľadanie účinnosti ochrany hospodárskej súťaže* doplnili dôkladný rozbor vývoja protimonopolného práva ako celku v časovej perspektíve od konca obdobia neslobody o analýzu špecifickejších problematík. Vzťah protimonopolného práva a práva duševného vlastníctva neustále balansuje medzi konfliktom a doplňovaním a preto sa stále vracia otázka vhodnosti alebo nevhodnosti normatívneho zásahu pre riešenie tohto vzťahu. Judikatúra Ústavného súdu vytvorila podklad pre systematický výklad článku 55 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého cieľom je odkryť obsah, rozsah a limity povinnosti štátu chrániť a podporovať hospodársku súťaž. Účinnosť ochrany hospodárskej súťaže bude nepochybne preverovaná konfrontáciou pozitívneho protimonopolného práva s novými výzvami, akými budú digitálna spoločnosť a s ním spájaný koncept tzv. algoritmického spotrebiteľa.

Situácie zneužitia doménových mien v nekalej súťaži boli predmetom pozornosti pri riešení podtémy *Podchytenie prostredia Internetu, javu reklamy a netradičných prípadov právom proti nekalej súťaži*. Frekvencia a špecifickosť prípadov zneužitia doménových mien má dopad na podmienky aplikácie tak generálnej klauzuly nekalej súťaže, ako aj na spôsob aplikácie jednotlivých špeciálnych skutkových podstát nekalej súťaže. Situácie zneužitia doménových mien v nekalej súťaži boli predmetom rozboru aj z procesnoprávneho hľadiska.

Právno-historický rozmer podtémy *Vývoj právneho poriadku cez prizmu storočnice časopisu Právny obzor s akcentom na vývoj de lege ferenda* bol v roku 2018 naplnený. Najmä rozsiahla kolektívna monografia *100 rokov časopisu Právny obzor* dôkladne zmapovala vývoj vo viacerých odvetviach právneho poriadku v časovej perspektíve siahajúcej do začiatkov vydávania tohto časopisu (1917).

Snahy o kodifikáciu a následné rekodifikácie sprevádzali a určovali takmer v pravidelných intervaloch vývoj súkromného práva území bývalého Československa, čo nachádzalo svoju

reflexiu aj na stránkach časopisu Právny obzor. Riešitelia priblížili zámery a východiskové problémy, ktoré muselo pozitívne súkromné právo pri tej ktorej kodifikácii, rekodifikácii či dekodifikácii riešiť; analyzovali vplyv zámerov v oblasti politiky a hospodárstva v tom ktorom období na koncepciu úpravy súkromného práva ako celku a na obsah jeho jednotlivých nosných inštitútov. Venovali sa aj úlohe, ktorú v tomto procese zohrávala právna doktrína, osobitne najvýznamnejšie osobnosti právnej vedy na Slovensku a autori príspevkov do časopisu *Právny obzor*. Riešitelia nemohli opomenúť jav istých „únikových“ tém, teda tém mimo hlavného prúdu záujmu politického vedenia štátu v období neslobody, ktoré umožňovali vynikajúcim osobnostiam československej právnej vedy slobodnejšie rozvíjať svoje úvahy a dospievať pri rozpracovávaní týchto tém – aj z dnešného pohľadu – k pozoruhodným výsledkom.

Vývoj v oblasti protimonopolného práva bol odlišný. Po prijatí zákona č. 111/1927 Zb. proti nekalej súťaži, podľa ktorého sa posudzovali aj prípady majúce kartelovú povahu, došlo počas obdobia neslobody z dôvodu nastolenia systému centrálne plánovaného hospodárstva k faktickému umrteniu protimonopolného práva. Naopak, v období po celospoločenských zmenách v roku 1989 došlo k búrlivému rozvoju tohto odvetvia rozlišujúc pritom počiatkovú fázu obnovovania trhového hospodárstva, fázu intenzívnej diskusie o koncepčnom uchopení požiadavky ochrany hospodárskej súťaže a fázu stabilizácie pozitívneho protimonopolného práva.

Opäť odlišný bol vývoj v odvetví práva duševného vlastníctva. Aj v období neslobody na oblasť duševného vlastníctva zameralo svoje úsilie viacero vynikajúcich osobností československej právnej vedy, ktorí vysoko kvalitným spôsobom rozpracovávali kľúčové témy tohto odvetvia. Vytrvalá koncepčná práca právnej doktríny a nepochybne aj udržanie kontaktu s právnou doktrínou v tomto odvetví na východ aj západ od hraníc vtedajšieho Československa spôsobili, že zásadný spoločenský obrat koncom roka 1989 nezaskočil právnu vedy nepripravenú a jej poznatky boli prevzaté do nových zákonných úprav. Obdobie po roku 1989 bolo charakterizované akceleráciou normatívnej činnosti zahŕňajúcej pod zákonnú ochranu nové predmety duševnej činnosti. Právna doktrína – popri pokračovaní v rozpracovávaní už skôr otvorených tém – sústreďovala pozornosť aj na jav konfrontácie práva duševného vlastníctva so skutočnosťou európskej integrácie a s inými odvetviami právneho poriadku (zmluvné právo, súťažné právo, mediálne právo, osobnostné práva, ...).

Pri riešení podtému *Analýza vývojových trendov v systéme sociálneho zabezpečenia* oblasti boli predmetom záujmu ústavné limity ochrany sociálnych práv, a to na jednej strane všeobecne platné ústavné princípy fungovania štátu definované v ústave, ktorými je Slovenská republika viazaná, na druhej strane medze rozsahu sociálnych práv obsiahnutých v zákonných úpravách, ktoré sociálne práva upravujú, s tendenciou povýšiť tento vzťah na rovnocennú ústavnú, a nie zákonnú úroveň.

Poznatky zhromaždené riešiteľmi v prvej fáze riešenia projektu vytvárajú solídny základ pre vstup do druhej etapy riešenia projektu, teda do fázy posudzovania súladnosti nastúpených

vývojových trendov s kvalitatívnymi požiadavkami kladenými na proces vývoja pozitívneho práva a formulácie odporúčaní na optimalizáciu jeho ďalšieho vývoja. Pri riešení niektorých podtém nemožno vylúčiť výstupy spadajúce ešte do prvej fázy, ak ich sformulovanie bude potrebné pre vytvorenie bezpečného základu pre vstup do druhej etapy. Naopak, pri niektorých podtémach sa prechod do druhej fázy riešenia projektu ponúka nielen z dôvodu dostatočného stavu rozpracovania tematiky, ale aj z dôvodu evidentnej potreby presmerovania vývoja pozitívneho práva, ktorá vychádza z odmietnutia jeho stávajúceho vývoja spoločenskou praxou (napr. podtéma *Najnovšie zmeny v práve kapitálových obchodných spoločností na podporu rizikového kapitálu na Slovensku*).

3. Zoznam výstupov a prínosov projektu za posledný rok – uveďte v prílohe – formulár Výstupy a prínosy projektu za rok/obdobie (kópie deklarovaných výstupov sa neprikladajú, je možné uviesť internetové odkazy na uvedené výstupy)

V súlade s uvedenou inštrukciou výstupy a prínosy projektu uvádzame vo formulári Výstupy a prínosy projektu za rok/obdobie 2017.

Keďže kategorizácia výstupov v uvedenom formulári Výstupy a prínosy projektu za rok/obdobie 2017 neumožňuje zohľadniť aktívne účasti na konferenciách, tieto aktívne účasti členov riešiteľského kolektívu na konferenciách uvádzame tu:

Krajina: SR

Pracovník: Gajdošíková, Ľ.

Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV

Termín: 5. - 7. 4. 2017

Názov podujatia: Právny pluralizmus a pojem práva

Prednáška: Ľudské práva a európsky právny priestor v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky

Krajina: Dánsko

Pracovník: Králičková, B.

Inštitúcia: University of Copenhagen, Law faculty

Termín: 17. - 20. 05. 2017

Názov podujatia: International Congress – Copyright: To be or not to be

Prednáška: „Readiness of Slovak Competition Law to Reflect Development Towards Digital Economy (Pripravenosť slovenského súťažného práva reflektovať vývoj smerom k digitálnej ekonomike)“

Krajina: Švédsko

Pracovník: Králičková, B.

Inštitúcia: University of Stockholm, Law faculty

Termín: 14. - 17. 06. 2017

Názov podujatia: ASCOLA 2017 International Congress – Competition Law for the Digital Economy

Prednáška: „Current Trends in Slovak Competition and Copyright Law – Too Much or Too Less of Regulation? (Súčasný výzvy slovenského súťažného a autorského práva – priveľa alebo prí málo regulácie?)“

Krajina: SR

Pracovník: Vozár, J.

Termín: 11. – 13. 10. 2017

Usporiadateľ: Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach v spolupráci s Ústavom štátu a práva AV ČR a Ústavom štátu a práva SAV

Názov podujatia: Medzinárodné sympóziom Právo – Obchod – Ekonomika

Prednáška: Ochrana proti zneužívaniu práva obchodnými spoločnosťami

Krajina: SR

Pracovník: Zlocha, Ľ.

Termín: 11. – 13. 10. 2017

Usporiadateľ: Právnická fakulta UPJŠ v Košiciach v spolupráci s Ústavom štátu a práva AV ČR a Ústavom štátu a práva SAV

Názov podujatia: Medzinárodné sympóziom Právo – Obchod – Ekonomika

Prednáška: Konkurencia dovolania a ústavnej sťažnosti v civilných sporových veciach a niektoré aplikačné problémy

Krajina: SR

Pracovník: Králičková, B.

Termín: 25. 10. 2017

Usporiadateľ: Protimonopolný úrad SR a Ekonomická univerzita v Bratislave

Názov podujatia: Aktuálne trendy v oblasti hospodárskej súťaže

Prednáška: „Súčasný výzvy slovenského súťažného práva“

Krajina: SR

Pracovník: Ovečková Oľga

Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV

Termín: 30. 11. 2017

Názov podujatia: 100 rokov vydávania časopisu Právny obzor
Prednáška: Význam storočnej histórie časopisu Právny obzor

Krajina: SR

Pracovník: Vozár, J.

Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV

Termín: 30. 11. 2017

Názov podujatia: 100 rokov vydávania časopisu Právny obzor

Prednáška: Osobnosti pri vzniku a rozvoji časopisu Právny obzor

Krajina: SR

Pracovník: Janáč, V.

Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV

Termín: 4. 12. 2017

Názov podujatia: Aktuálne trendy v oblasti práva hospodárskej súťaže

Prednáška: Akcionárske dohody a právo hospodárskej súťaže

Krajina: SR

Pracovník: Králičková, B.

Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV

Termín: 4. 12. 2017

Názov podujatia: Aktuálne trendy v oblasti práva hospodárskej súťaže

Prednáška: Algoritmický spotrebiteľ

Krajina: SR

Pracovník: Lapšanský, L.

Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV

Termín: 4. 12. 2017

Názov podujatia: Aktuálne trendy v oblasti práva hospodárskej súťaže

Prednáška: Povinnosť zákonodarcu zabezpečiť voľnosť vstupu na trh a rovnosť pravidiel správania sa účastníkov hospodárskej súťaže na trhu

Krajina: SR

Pracovník: Vozár, J.

Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV

Termín: 4. 12. 2017

Názov podujatia: Aktuálne trendy v oblasti práva hospodárskej súťaže

Prednáška: Nemajetková ujma

Krajina: SR

Pracovník: Zlocha, L.

Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV

Termín: 4. 12. 2017

Názov podujatia: Aktuálne trendy v oblasti práva hospodárskej súťaže

Prednáška: Procesné súvislosti zneužitia doménových mien v nekalej súťaži

4. Upresnenie harmonogramu prác a cieľov na rok 2018

V priebehu roka 2018 riešiteľská organizácia usporiada, prípadne bude spoluorganizovať, viacero konferencií, ktoré budú pokrývať viaceré podtémy riešené v rámci projektu.

Konferencia *Quo vadis obchodné právo?*, ktorá sa uskutoční vo februári, sa bude orientovať na novelu Obchodného zákonníka z roku 2017, a to tak z hľadiska jej výkladu ako aj jej aplikácie. Konferencia bude miestom pre prezentovanie ďalších výsledkov pri riešení podtém *Najnovšie zmeny v práve kapitálových obchodných spoločností na podporu rizikového kapitálu na Slovensku* a prípadne aj *Vývoj právneho poriadku cez prizmu storočnice časopisu Právny obzor s akcentom na vývoj de lege ferenda*.

Riešiteľskou organizáciou tradične spoluorganizované konferencie *Karlovarské právnické dni* a *Právo-Obchod-Ekonomika* budú – v závislosti od tém vypísaných organizátormi – pravdepodobne príležitosťou pre predstavenie poznatkov získaných pri riešení všetkých podtém s výnimkou podtém *Vývoj právneho poriadku cez prizmu storočnice časopisu Právny obzor s akcentom na vývoj de lege ferenda* a *Analýza vývojových trendov v systéme sociálneho zabezpečenia*.

Naopak, práve podtème *Analýza vývojových trendov v systéme sociálneho zabezpečenia* bude venovaná konferencia *Aktuálne výzvy pre sociálne zabezpečenie v 21. storočí*, ktorá nadväzuje na predchádzajúce konferencie z oblasti sociálneho zabezpečenia organizované riešiteľskou organizáciou v pravidelných dvojročných intervaloch už od roku 1997. Témou konferencie bude identifikácia aktuálnych výziev pre sociálne zabezpečenie, s ktorými sa tento systém vyrovnáva od začiatku 21. storočia, ako tieto výzvy ovplyvňujú tento systém a jeho systémovosť, riešenie ktorých sociálnych udalostí dominovalo/dominuje. Konferencia sa uskutoční v mesiaci november.

Popri tom budú riešitelia prezentovať svoje čiastkové výsledky vo vystúpeniach na ďalších konferenciách, v odbornej literatúre, vrátane riešiteľskou organizáciou vydávaného časopisu *Právny obzor*, a v zborníkoch z konferencií.

Možno očakávať vydanie jednej až dvoch monografií z oblasti riešenia podtémy *Hľadanie*

účinnosti ochrany hospodárskej súťaže.

Potvrdzujeme, že údaje uvedené v správe a jej prílohách sú pravdivé a úplné.

Zodpovedný riešiteľ

Štatutárny zástupca príjemcu

doc., JUDr. Jozef Vozár, CSc.

doc., JUDr. Jozef Vozár, CSc.

V Bratislave 31.01.2018

V Bratislave 31.01.2018

.....
podpis zodpovedného riešiteľa

.....
podpis štatutárneho zástupcu príjemcu